

Prof. dr hab. Czesław Zajac

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Mgra Grzegorza Mazurkiewicza

pt.: „Transport a koherencja przedsiębiorstw współtworzących globalne

łańcuchy dostaw”, napisanej pod kierunkiem naukowym

prof. dr hab. Łukasza Sułkowskiego

I. Ocena warstwy merytorycznej i metodycznej rozprawy

Mgr Grzegorz Mazurkiewicz, Autor rozprawy doktorskiej, pod wyżej wymienionym tytułem, wybrał jako przedmiot swoich badań transport, rozpatrywany jako ważny element łączący przedsiębiorstwa funkcjonujące w międzynarodowych łańcuchach dostaw. Jego problem badawczy natomiast polega na kompleksowej, przekrojowej, prowadzonej w wymiarze teoretycznym i empirycznym analizie i ocenie transportu jako istotnego czynnika koordynacji współdziałania przedsiębiorstw w ramach globalnych łańcuchów dostaw oraz elementu zapewniającego wewnętrzną spójność (koherentność) takich łańcuchów. Jest to trudny do naukowej eksploracji, ważny dla teorii i praktyki zarządzania, a zarazem interesujący poznawczo problem badawczy.

Doktorant już na początku swoich rozważań we Wstępie podkreślił, że system transportowy odgrywa ważną rolę w spajaniu wszystkich elementów globalnego łańcucha dostaw. Stwierdził On wprost, że „funkcjonowanie łańcucha dostaw uzależnione jest od kompleksowego i zharmonizowanego potraktowania wszystkich działań niezbędnych dla zapewnienia właściwego przepływu dóbr od punktu początkowego do punktu konsumpcji, od nadawcy do odbiorcy. Niezbędnym elementem w tym przepływie dóbr jest transport, który współuczestniczy w poszczególnych fazach przepływu. Spełnia on funkcję

łącznika, czynnika spinającego w jedną całość poszczególne przedsiębiorstwa współpracujące w ramach jednego łańcucha dostaw. Spośród wszystkich usług oferowanych przez operatorów logistycznych to właśnie transport jest czynnikiem najistotniejszym dla wielu odbiorców usług logistycznych, upatrujących w przekazaniu tego procesu możliwości znacznych redukcji kosztów, jak też osiągnięcia oczekiwanych efektów (s. 9). Dlatego też wybór przedmiotu badań oraz problematyki rozprawy, dokonany przez mgra Grzegorza Mazurkiewicza, oceniam jako w pełni trafny.

Praca składa się z 359 stron tekstu, obejmującego wstęp, 6 rozdziałów zakończenie, bibliografię, spisy: tabel, rysunków i wykresów oraz 3 załączniki. Wzbogacona została 22 tabelami, 51 rysunkami i 42 wykresami.

Wykorzystana w pracy bibliografia obejmuje aż 340 pozycji w języku polskim i języku angielskim. Składają się na nią: monografie, artykuły w czasopismach naukowych, źródła internetowe, raporty oraz akty prawne.

Ilość, struktura oraz aktualność publikacji, na które powołuje się Doktorant wypełnia, a nawet przekracza obowiązujące w tym zakresie niepisane standardy.

We wstępie Doktorant sformułował: przesłanki podjęcia na warsztat badawczy zagadnienia, stanowiącego przedmiot rozważań w swojej dysertacji, cel główny oraz pięć celów szczegółowych rozprawy, cztery hipotezy badawcze. Określił także problem badawczy, choć go wprost nie nazwał, opisał przedmiot pracy, przedstawił etapy procesu własnych badań empirycznych, przeprowadzonych na potrzeby przygotowania pracy. Zaprezentował również układ strukturalny rozprawy, wskazując, co zawierają poszczególne jej rozdziały.

Stwierdzenia Kandydata do stopnia naukowego doktora, że „między przedsiębiorstwami funkcjonującymi w łańcuchu dostaw wywiązuje się więź zależności i wzajemnych relacji. Siła pozytywnych więzi określana jest mianem koherencji (spójności), która jest jednym z elementów konstruktywnych łańcucha dostaw. Spójne łańcuchy dostaw przyczyniają się do lepszej koordynacji działań, przy czym należy pamiętać, że integracja i spójność łańcucha dostaw stawia także

wysokie wymagania usługodawcom logistycznym, którzy pełnią istotną rolę w jego obsłudze” (s. 9).

Zacytowane wyżej stwierdzenia można, moim zdaniem uznać, za określenie problemu badawczego. Autor nie wskazał wprost ani teoretycznej, ani praktycznej luki badawczej, co należy ocenić jako jeden z nielicznych mankamentów warstwy koncepcyjno-metodycznej rozprawy. Zarówno cel główny opracowania, którym jest „identyfikacja składowych i opracowanie modelu procesu funkcjonowania łańcucha dostaw ze wskazaniem znaczenia transportu jako generatora korzyści”, jak i cele szczegółowe, obejmujące:

- „identyfikację czynników techniczno-technologicznych oddziałujących na funkcjonowanie podmiotów korzystających z usług operatorów logistycznych ze względu na kryteria zapotrzebowania na usługi transportowe;
- wskazanie znaczenia centrów logistycznych w kreowaniu warunków do nawiązywania współpracy i kooperacji podmiotów współtworzących łańcuchy dostaw;
- wykazanie niezbędności działań wykonywanych przez usługodawców logistycznych w szczególności w zakresie transportu intermodalnego na rzecz koherencji wyrażonej w skuteczności realizacji procesów w łańcuchach dostaw;
- predykcja zachowań przedsiębiorstw pełniących obecne role w łańcuchach dostaw w zakresie realizacji rozwiązań transportowych w ujęciu modelu;
- sformułowanie rekomendacji związanych ze skutecznością zarządzania procesami logistycznymi w zintegrowanych łańcuchach logistycznych ze wskazaniem znaczenia transportu jako generatora korzyści”,

zostały, według mnie, sformułowane prawidłowo.

Natomiast trzy spośród czterech hipotez badawczych (H1, H2, H4) bardziej przypominają tezy niż hipotezy. Są to stwierdzenia zawierające nikły „ładunek”

przypuszczenia (hipotetyczności), które bardzo trudno potwierdzić lub sfalsyfikować poprzez przeprowadzone badania. Uważam, biorąc pod uwagę charakter rozważanej problematyki oraz dominujący udział analizy jakościowej w empirycznej eksploracji tej problematyki, że Autor rozprawy obok hipotez badawczych, mógłby postawić pytania badawcze. Pytanie takie, pod warunkiem prawidłowego ich opracowania, mogłyby z powodzeniem uzupełnić (dopełnić) hipotezy badawcze.

Zwraca uwagę staranne zaprezentowanie przez Doktoranta własnego procesu badawczego (Autor określił go mianem programu badawczego) – dotyczy to zarówno zawartości poszczególnych etapów tego programu jak i wykorzystanych metod, technik i narzędzi badawczych.

Recenzowana praca ma charakter teoretyczno – empiryczny. Korespondują z nim: prowadzona przez Autora rozprawy jakościowa, ale także i ilościowa analiza badanego zagadnienia. Wymiar jakościowy rozważań rozprawy nawiązuje do paradygmatu interpretatywno - symbolicznego oraz nurtu metaforycznego i nurtu krytycznego w Naukach o zarządzaniu. Natomiast wymiar ilościowy wpisuje się w nurt systemowo - funkcjonalny. Dlatego jako metodologicznie uzasadnione byłoby sformułowanie zarówno hipotez badawczych jak i postawienie pytań badawczych.

Uważam, że warstwa koncepcyjno-metodyczna rozprawy, zaprojektowana przez Doktoranta, w pełni umożliwiła Mu zrealizować postawione cele.

Za wartościowe elementy recenzowanej pracy uznaję zarówno rezultaty studiów nad bogatą literaturą przedmiotu, jak i wyniki badań empirycznych. Pozwoliły one Autorowi osiągnąć sformułowane cele, a w szczególności sformułować model funkcjonowania transportu synchronodalnego oparty o infrastrukturę centrów logistycznych oraz przepływy informacyjne w ramach globalnych łańcuchów dostaw.

Wyniki eksploracji empirycznych umożliwiły przeprowadzenie dyskusji nad uzyskanymi rezultatami badawczymi oraz wskazanie kierunków dalszych badań.

Do innych wartościowych elementów opracowania, które według mojej opinii zasługują na pozytywną ocenę, zaliczam:

- usystematyzowanie pojęć i zagadnień związanych z zarządzaniem logistycznym, zarządzaniem łańcuchami dostaw w skali międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem transportu i usługodawców transportowych w budowaniu kohreencji (spójności wewnętrznej) pomiędzy tworzącymi je przedsiębiorstwami;
- kompleksowe przedstawienie transportu intermodalnego, traktowanego jako odpowiedź na wyzwania współczesnej logistyki;
- analizę i ocenę paradygmatów, kierunków rozwoju oraz barier w transporcie transeuropejskim dokonane przez pryzmat możliwości i korzyści jakie stwarzają nowe korytarze transportowe: Bałtyk-Adriatyk, Transkaspijska Droga Transportowa oraz żegluga śródlądowa na odcinku górnej Łaby;
- rzetelne pod względem warsztatowym (analitycznym) przedstawienie wyników własnych badań empirycznych, poświęconych badaniu współczesnych globalnych łańcuchów dostaw, z uwzględnieniem transportu jako ważnego czynnika gwarantującego spójność takich łańcuchów.

Niektóre partie opracowania bardziej przypominają tekst podręcznika niż rozważania naukowe. Ale bardzo bogata literatura, którą Autor wykorzystał w pracy, wiele danych ze źródeł wtórnych, analizowane przypadki z praktyki życia gospodarczego, omawiane modele odnośnie eksplorowanego zagadnienia, które są prezentowane w literaturze przedmiotu, czynią tekst interesujący z poznawczego punktu widzenia.

II. Uwagi szczegółowe odnośnie językowej i redakcyjnej strony pracy

Praca napisana została w sposób komunikatywny. Tekst został opatrzony dużą ilością tabel, wykresów, co ułatwia czytelnikowi jego percepcję. Warto również podkreślić, że wyjątkowo staranna szata graficzna opracowania, podnosi poziom jego „przyjazności” dla odbiorcy. Pragnę zwrócić również uwagę na poprawność języka. W tekście występuje jednak bardzo dużo usterek interpunkcyjnych – brakuje kilkuset przecinków, albo zostały one postawione niepotrzebnie, co może świadczyć o pośpiechu Autora w trakcie ostatecznej redakcji tekstu pracy.

III. Konkluzja

Nieliczne uwagi krytyczne i polemiczne nie pomniejszają ogólnej, pozytywnej oceny pracy. Mgr Grzegorz Mazurkiewicz samodzielnie rozwiązał problem naukowy, wykazał ogólną wiedzę teoretyczną w obszarze tematycznym rozprawy oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Jego rozprawa może być uznana jako przyczynek badawczy dla teorii i praktyki zarządzania.

W konkluzji stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska pt. „Transport a koherencja przedsiębiorstw współtworzących globalne łańcuchy dostaw” spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim, określone w *Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 roku (art.13.1.), z późniejszymi zmianami*. W związku z powyższym wnoszę o jej przyjęcie i stawiam wniosek o dopuszczenie mgra Grzegorza Mazurkiewicza do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wrocław, 8 lipiec 2020 r.

Czesław Zając

